

§ 37.

Lovens § 114 udgaar.

§ 38.

Lovens § 115 ændres til § 114, og som ny § 115 indsættes:

„Indenrigsministeren bemyndiges til at lade Lov Nr. 139 om Valg til Rigsdagen af 11. April 1920, jfr. Lov Nr. 255 af 28. Juni 1920, Lov Nr. 267 af 30. August 1920 og Lov Nr. 475 af 14. December 1923, ændret saaledes, som nærværende Lov medfører det, optrykke og bekendtgøre som „Lov om Valg til Rigsdagen“.“

Bemærkninger til Lovforslaget.

Ved Skrivelser af 7. og 24. November f. A. har Folketingets Udvalg angaaende Forslag til Lov om Valg til Rigsdagen anmodet Indenrigsministeriet om som Ændringsforslag til den gældende Valglov at faa udarbejdet et Forslag til en Valgordning med 117 lige store Valgkredse og et bevægeligt Antal Tillægsmandater. Forslaget ønskes udarbejdet efter de Principper, der er lagt til Grund i Indenrigsministeriets Skrivelse af 27. Januar f. A. til det daværende Folketingsudvalg angaaende Forslag til Lov om Valg til Rigsdagen (Lovforslagets Bilag III, Tillæg A. Sp. 2677—2702) og uden Hensyn til den Begrænsning i Mandatantallet, som er foreskrevet i Grundlovens § 32.

Ministeriet har derefter udarbejdet det foreliggende Udkast til Forslag til Lov om Ændringer i Lov Nr. 139 af 11. April 1920 om Valg til Rigsdagen og skal til Udkastet knytte følgende Bemærkninger:

I valgteknisk Henseende er Udkastet i Hovedtrækkene i Overensstemmelse med den gældende Valglov af 1920. De væsentligste Afvigelser fremkommer derved, at Antallet af Tillægsmandater er gjort flydende i Mod sætning til den gældende Valglov, der er baseret paa et fast Antal Tillægsmandater paa 31. Det samlede Antal Mandater efter Udkastet vil derfor kunne komme til at overskride det i Grundlovens § 32 fastsatte Antal Folketingsmedlemmer, og Udkastet forudsætter saaledes en Grundlovsændring.

Efter Udkastet opgøres Folketingsvalget efter følgende Principper:

1. Først opgøres Kreds- og Amtsmandaterne, § 42. Reglerne herom er uforandrede.
2. Dernæst udfindes, hvilke Partier, der kan faa Del i Tillægsmandaterne. Det kræves i § 43, 2det Stk., at Partiet er kundgjort

efter Reglerne i § 24, at det har opnaaet mindst eet Kredsvalg eller i et af de 3 Omraader har opnaaet et Stemmetal, svarende til det, der i Gennemsnit er afgivet pr. Mandat i hele Landet som Helhed, hvilket efter den gældende Lov svarer til $\frac{1}{148}$ af de afgivne Stemmer. Efter Udkastet er det samlede Antal Mandater ubestemt, men da det er teknisk nødvendigt at finde et Udtryk for det Antal Stemmer, der giver Ret til at tage Del i Tillægsmandaternes Fordeling, foreslaar man at benytte Antallet af Kredsmandater (117) som Divisor. Ved at benytte denne Divisor i Stedet for som nu $\frac{1}{148}$ skærper man imidlertid Kravet om et Mindstetal af Stemmer for at komme i Betragtning ved Fordelingen af Tillægsmandaterne, og man har derfor fundet det rigtigst kun at kræve $\frac{4}{5}$ af denne Kvotient, altsaa $\frac{1}{117} \times \frac{4}{5} = \frac{1}{146}$, det vil sige omtrent den samme Kvotient som efter den nugældende Lov. I øvrigt er der ikke paa dette Punkt foretaget nogen Ændringer, jfr. Udkastets § 43 a) og b).

3. Derefter bestemmes det samlede Antal Mandater. Den i Udkastet anvendte Fremgangsmaade var optaget i det Forslag til Lov om Valg til Rigsdagen, der forelagdes i Rigsdagssamlingen 1923—24, og anvender som Udgangspunkt det mindste Stemmegennemsnit, med hvilket et Parti har opnaaet Kredsmandat. Ligheden i Repræsentation opnaas da ved at tildele de øvrige Partier saa mange Tillægsmandater, at de derved faar deres samlede Mandatantal for det samme gennemsnitlige Stemmetal.

For at et tilfældigt Kredsvalg med meget ringe Stemmetal ikke skal gøre